

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

REGIONALNEGO CENTRUM EDUKACJI ZAWODOWEJ

W LUBARTOWIE

Program profilaktyki

jest dostosowany do potrzeb rozwojowych ucznia oraz potrzeb środowiska szkolnego.
Program ten ma charakter otwarty, będzie mógł być poddawany modyfikacjom
i unowocześnieniom.

Profilaktyka to proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu. To także ograniczenia i likwidowanie czynników, które blokują prawidłowy rozwój i zaburzają zdrowy styl życia. Zdrowy rozwój i prawidłowe funkcjonowanie człowieka jest wartością społeczną, dlatego w środowisku RCEZ promocja profilaktyki jest ważniejsza niż akceptacja dysfunkcyjności.

Szkolny Program Profilaktyki został zatwierdzony przez Radę Pedagogiczną RCEZ uchwałą VII/38/16 oraz przez Radę Rodziców uchwałą 3/2016

SPIS TREŚCI

I. Wstęp

II. Podstawa prawna szkolnego programu profilaktyki

III. Diagnoza środowiska szkolnego

IV. Cele zadania i metody pracy szkolnej profilaktyki

V. Przewidywane efekty podjętych działań profilaktycznych

VI. Działania szkoły w zakresie profilaktyki pierwszego stopnia

VII. Działania szkoły w zakresie profilaktyki drugiego stopnia (2°)

VIII. Działania szkoły w zakresie rozwijania czynników chroniących

IX. Realizatorzy działań profilaktycznych

X. Instytucje wspierające szkołę w działaniach profilaktycznych

XI. Ewaluacja programu

I. Wstęp

1. *Program profilaktyki* w Regionalnym Centrum Edukacji Zawodowej w Lubartowie uwzględnia potrzeby rozwojowe uczniów oraz potrzeby wynikające ze specyfiki środowiska szkoły.
2. Profilaktyka w RCEZ jest procesem wspierania zdrowia i poczucia własnej wartości oraz przeciwdziałania czynnikom destrukcyjnym.
3. Działania z zakresu profilaktyki ograniczają się do profilaktyki pierwszego i drugiego stopnia.

Profilaktyka pierwszego stopnia uwzględnia działania skierowane do:

- **całej społeczności uczniowskiej**- mające na celu promocję zdrowia i zapobieganie pojawianiu się problemów związanych z zachowaniami destrukcyjnymi

Profilaktyka drugiego stopnia uwzględnia działania skierowane do uczniów o najwyższym ryzyku dysfunkcyjności, pomagające im w jego redukcji.

4. Działania pierwszego stopnia prowadzone są na poziomie informacyjnym, edukacyjnym oraz na poziomie działań alternatywnych.

Działania na poziomie informacyjnym w zakresie profilaktyki są działaniami wspierającymi działania główne, same bowiem nie prowadzą do redukcji zachowań destrukcyjnych.

Działania edukacji psychologicznej i społecznej to działania, które dostarczają takiej wiedzy i umiejętności, aby uczniowie mogli lepiej radzić sobie z zagrożeniami (uzależnieniami, stresem).

Działania alternatywne mają za zadanie zaspokoić takie potrzeby uczniów jak: potrzeby zabawy, kontaktów z rówieśnikami, rozwijanie zainteresowań, pasji, itp.

5. *Program profilaktyki* jest powiązany ze statutem i programem wychowawczym szkoły.

6. Programem profilaktyki objęto całą społeczność szkolną, tzn.

- uczniów
- nauczycieli
- rodziców.

7. Zadanie realizacji programu, po zaopiniowaniu przez Radę Pedagogiczną i Radę Rodziców, spoczywa na wszystkich nauczycielach, przy współpracy ze specjalistami z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i instytucji działających na rzecz dzieci i rodziny.

8. *Program profilaktyki* oparto o:

- przepisy prawne
- programy narodowe takie jak: Program Ochrony Zdrowia, Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Program Przeciwdziałania Narkomanii itp.
- Statut Szkoły, Program Wychowawczy Szkoły, Wewnątrzszkolny System Oceniania.

9. Program profilaktyki podlega ewaluacji wewnętrznej i zewnętrznej. Wyniki jej podaje się do wiadomości rady pedagogicznej, rodziców i uczniów.

II. Podstawa prawna Szkolnego Programu Profilaktyki

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej uchwalona przez Zgromadzenie Narodowe 2 kwietnia 1997 r.
2. Konwencja o Prawach dziecka uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 20 listopada 1989 r., ratyfikowana przez Polskę 30 kwietnia 1991 r.
3. Program Polityki Prorodzinnej Państwa przyjęty w dniu 3 listopada 2000 r. przez Radę Ministrów.
4. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. 1991 nr 95 poz. 425, z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2004 nr 64 poz.593, z późn. zm.).
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U.1982 nr 35 poz. 230 ,z późn. zm).
7. Ustawa z dnia 7 grudnia 2006r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. (Dz.U.2007 nr 7 poz. 48 ,z późn. zm).
8. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. 1994 nr 111,poz. 535 ,z późn. zm.).
9. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów Tytoniowych (Dz. U. 1996 nr 10 poz.55 ,z późn. zm.).
10. Statut Szkoły.
11. Rządowy program na lata 2014- 2016 „Bezpieczna i przyjazna szkoła”.
14. Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
15. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie 2006-2016.

III. Diagnoza środowiska szkolnego

Diagnoza dotyczy wstępnego rozpoznania problemów:

- Szkoły
- Uczniów
- Rodziców
- Środowiska lokalnego

Diagnozę w szkole przeprowadzono w oparciu o:

- analizę dokumentacji własnej (teczki indywidualne uczniów, teczki tematyczne, dziennik pedagoga, analizę sytuacji wychowawczej klas, analizę frekwencji uczniów);
- obserwacje zachowania uczniów w sytuacjach typowo szkolnych i pozalekcyjnych;
- rozmowy indywidualne z uczniami, nauczycielami i rodzicami;
- konsultacje z dyrektorem szkoły;
- zajęcia profilaktyczne i wychowawcze w klasach;
- ankiety dla uczniów i wychowawców uwzględniające sytuacje szkolną i domową ucznia;
- kontakty z sądem (kuratorami sądowymi).

Diagnoza potwierdziła wstępnie założone obszary zagrożeń występujące w naszej szkole.

- część młodzieży wagaruje i ucieka z poszczególnych zajęć, co wpływa na osiągnięte wyniki w nauce, ma to również czasami wpływ na rezygnację ze szkoły,
- pojawia się problem agresji są to sporadyczne przypadki nie mniej nie możemy ich ignorować,
- pojawiają się problemy związane z nadmierną troską o swój wygląd/ bulimia, anoreksja, nadmierna rywalizacja o strój /,
- bez względu na wiek uczniów spotykamy się z nieśmiałością , lub nadmierną pewnością siebie co zaburza relacje rówieśnicze,
- problemem jest też brak umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach, eliminowaniem przykrych napięć, zdrowym rozładowaniem stresu,
- nadal młodzież zagrożona jest ryzykiem eksperymentowania z różnego typu używkami/alkohol, narkotyki, nikotyną/, pojawia się też problem uzależnienia od komputera, internetu, gier, itd.
- problem stanowi też zbyt wczesne podejmowanie inicjacji seksualnej a co za tym idzie ryzyko niechcianej ciąży,
- zaczyna pojawiać się problem depresji wśród młodzieży, chorób psychicznych, prób samobójczych i okaleczeń.

IV. CELE, ZADANIA I METODY PRACY SZKOLNEJ PROFILAKTYKI

1. CELE SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI:

Cel główny:

Eliminacja (lub redukcja) czynników ryzyka oraz jednoczesne wzmacnianie czynników chroniących.

Cele szczegółowe:

- Kształtowanie osobowości ucznia w taki sposób aby prawidłowo funkcjonował w środowisku szkolnym;
- Rozwijanie najważniejszych umiejętności interpersonalnych;
- Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z wymogami życia;
- Kreowanie pozytywnej samooceny ucznia;
- Podnoszenie wartości rodziny, miłości, przyjaźni;
- Rozwijanie wrażliwości i empatii ucznia;
- Podnoszenie autorytetu nauczyciela i rodzica w oczach ucznia;
- Promowanie zdrowia i rozwijanie umiejętności prowadzenia zdrowego trybu życia;
- Ograniczenie i eliminowanie zachowań problemowych;
- Przeciwdziałanie problemom natury psychicznej;
- Zapobieganie ubóstwu społecznemu;
- Zapobieganie i zmniejszanie szkód występujących w życiu młodego człowieka w związku z sięganiem po substancje uzależniające;
- Wypracowanie właściwych form współpracy szkoły z rodzicami;

2. ZADANIA SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI:

- Diagnoza środowiska szkolnego;
- Zapoznanie uczniów z normami obowiązującymi w szkole;
- Integracja środowiska klasowego i szkolnego;
- Motywowanie uczniów do nauki;
- Podnoszenie autorytetu nauczyciela w oczach uczniów;
- Zmniejszanie zbyt dużego poziomu stresu;
- Podnoszenie samooceny ucznia;
- Rozwijanie wrażliwości i empatii;
- Uświadamianie ogromnej roli sprawnie funkcjonującej rodziny;
- Promowanie zdrowego trybu życia;
- Przeciwdziałanie przemocy i agresji;
- Przeciwdziałanie używaniu środków uzależniających;
- Przeciwdziałanie wczesnej inicjacji seksualnej;
- Opieka nad uczniami w trudnej sytuacji materialnej;
- Współpraca szkoły z rodzicami;
- Współpraca szkoły z instytucjami zajmującymi się profilaktyką;
- Poszerzanie wiedzy nauczycieli w ramach profilaktyki;

3. METODY PRACY:

- Wykłady
- Prelekcje

- Pogadanki
- Dyskusje i debaty
- Zajęcia specjalistyczne
- Rozmowy indywidualne
- Spektakle
- Warsztaty i szkolenia
- Konkursy
- Projekcje filmów
- Ankietowanie
- Wyjazdy integracyjne, wycieczki szkolne, ogniska

V. PRZEWIDYWANE EFEKTY PODJĘTYCH DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

- Zmniejsza się wskaźnik występowania agresji i przemocy, coraz więcej uczniów radzi sobie ze stresem oraz innymi sytuacjami trudnymi, potrafi zachowywać się w sposób aprobowany społecznie, bez użycia siły;
- Szkoła staje się atrakcyjniejsza dla ucznia –zmniejsza się ilość uczniów opuszczających zajęcia lekcyjne, wagary i ucieczki przestają być sposobem na problemy rodzinne i szkolne.
- W szkole prowadzone są wartościowe programy profilaktyczne dla uczniów, rodziców i nauczycieli;
- Nauczyciele wzbogacają posiadaną wiedzę z zakresu profilaktyki oraz umiejętności postępowania (współdziałania z innymi czynnikami i instytucjami) w konkretnych przypadkach i stosowania różnorodnych form pomocy. Następuje poprawa w zakresie relacji: uczeń – nauczyciel – rodzic;
- Uczniowie i ich rodzice korzystają ze wsparcia instytucji profesjonalnych;
- Uczniowie chętnie i aktywnie uczestniczą w promowaniu zdrowego stylu życia (promowanie abstynencji tytoniowej, alkoholowej i narkotykowej; zanika moda na palenie, picie);
- Biblioteka szkolna i biblioteczka pedagoga wzbogaca się w literaturę profilaktyczną;
- Stopniowo poprawia się samorządność i aktywność uczniów – wspólnie z nauczycielami organizują wycieczki, wspólne akcje ,konkursy, promocje, biorą udział w zawodach sportowych, aktualnych wydarzeniach okolicznościowych itp.;
- Rodzice uczestniczą w oferowanych im programach, spotkaniach . Stosują zasady profilaktyki domowej. Przekonują się, iż profilaktyka i współdziałanie rodziców, uczniów i szkoły jest drogą do zapobiegania kryzysu i dysfunkcji rodziny;
- Uczniowie są wyposażeni w wiedzę o środkach uzależniających, potrafią asertywnie zachować się w sytuacjach namowy, wiedzą gdzie mogą szukać fachowej pomocy. Poznają alternatywne sposoby radzenia sobie ze złością, metody odpowiedniego reagowania na zachowania agresywne innych;
- Dzięki atmosferze panującej w szkole (uczniowie czują się bezpieczniej) pierwszoklasiści szybko adaptują się w nowym środowisku;
- Właściwe postawy nauczycieli wychowawców wpływają na właściwą postawę uczniów, ich dążenie do bycia lepszymi, wolnymi od przemocy, agresji, nałogów;
- Coraz więcej uczniów uprawia różne dyscypliny sportowe, rozwija zainteresowania, idą za tym sukcesy w lokalnych rozgrywkach i zawodach oraz osiągnięciach

VI. Działania szkoły w zakresie profilaktyki pierwszego stopnia

Działania profilaktyczne skierowane do młodzieży w oparciu o model informacyjny
---

Model informacyjny ma na celu:

- ułatwienie uczniom wejście w społeczność szkolną poprzez znajomość prawa,
- dostarczenie rzetelnej wiedzy o uzależnieniach i ich skutkach oraz wyjaśnienie mechanizmów uzależnień,
- zmniejszenie stresu związanego z nauką szkolną.

We wszystkich klasach należy przeprowadzić podane działania profilaktyczne:

1. Zapoznanie z obowiązującymi dokumentami szkoły.
2. Zapoznanie z prawami człowieka
3. Zapoznanie z technikami efektywnego uczenia się.
4. Przybliżenie tematyki okresu dojrzewania
5. Zapoznanie z zagrożeniami XXI wieku (uzależnienia, nerwice, stresy, choroby cywilizacyjne)
6. Diagnozowanie potrzeb bytowych (niedostatku ekonomicznego)
7. Tworzenie bezpiecznego, wolnego od uzależnień środowiska wychowawczego szkoły
8. Konsekwentne realizowanie priorytetów profilaktyczno-wychowawczych szkoły.
9. Diagnozowanie zachowań – rozpoznawanie sytuacji ryzykownych.

Działania profilaktyczne skierowane do młodzieży w oparciu o model edukacyjny.

Model edukacyjny dzieli się na dwa modele:

Model edukacji psychologicznej:

- wspiera rozwój osobowy ucznia,
- zakłada, że jednostka dobrze przystosowana i dobrze radząca sobie z trudnościami będzie zdolna do podejmowania racjonalnych decyzji,
- obejmuje działania zorientowane na właściwy wybór, rozwijanie samoświadomości i samooceny.

Model uczenia umiejętności społecznych:

- kształtuje i rozwija umiejętności funkcjonowania w sytuacjach społecznych,
- przygotowuje młodych ludzi do radzenia sobie z negatywną presją rówieśników, tzw. psychiczne uodpornienie,
- kształtuje postawy asertywności, uczy mówienia NIE, wyrażania własnych opinii i oczekiwań oraz dobierania sobie przyjaciół,
- wskazuje bezpieczne sposoby wchodzenia w dorosłość.

W cyklu edukacyjnym należy przeprowadzić niżej podane działania profilaktyczne:

w klasach pierwszych	w klasach przejściowych	w klasach kończących edukację
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie umiejętności adaptacyjnych w nowym środowisku. 2. Przygotowywanie do życia w grupie. 3. Przeciwdziałanie sytuacjom stresowym. 4. Prowadzenie 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie właściwych / asertywnych postaw wobec środków uzależniających (poprzez: werbalizację potrzeb, radzenie sobie z presją grupy, wzajemne wspieranie, sztukę odmawiania, informowanie o społecznych i zdrowotnych skutkach uzależnień, zwalczanie mitów narkotykowych) 2. Prowadzenie edukacji 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przygotowanie do zdawania egzaminów zewnętrznych. 2. Zapoznanie z technikami relaksacyjnymi, redukującymi napięcie przed egzaminami. 3. Prowadzenie

edukacji antyuzależnieniowej (głównie antynikotynowej).	antyuzależnieniowej (głównie antynikotynowej) 3. Zapoznanie z zasadami skutecznej komunikacji. Doskonalenie umiejętności interpersonalnych (poprzez: analizę przyczyn zakłóceń w procesie komunikacji, rozwijanie umiejętności aktywnego słuchania, poznanie zasad skutecznej komunikacji, rozwijanie empatii) 4. Kształtowanie pozytywnego myślenia o sobie (poprzez: poznawanie swoich mocnych stron, docenianie własnych sukcesów). 5. Profilaktyka chorób XXI w. 6. Kształtowanie odpowiedzialności (za siebie i innych, za podejmowane decyzje i zachowania) 7. Kształtowanie postaw pożądanych społecznie. Poszanowanie prawa i praworządności. 8. Kształtowanie postaw tolerancji. 9. Rozwijanie umiejętności racjonalnego wykorzystywania wolnego czasu	edukacji antyuzależnieniowej (głównie antynikotynowej) 4. Kształtowanie postaw odpowiedzialności za innych i społecznej użyteczności.
---	--	--

Formy realizacji.

Zaleca się, aby działania profilaktyczne realizować, stosując różnorodne formy, np.: dyskusje na dany temat na godzinach wychowawczych, obserwacje uczniów, spotkania z przedstawicielami instytucji działających między innymi na rzecz dobra dzieci i rodziny, spotkania z ekspertami, pogadanki z pedagogiem, filmy edukacyjne, tworzenie gazetek tematycznych czy plakatów, konkursy, warsztaty, organizację akcji, inicjowanie pomocy koleżeńskiej uczniów.

Organizacja akcji profilaktycznych wg. załącznika: plan pracy z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

Działania profilaktyczne skierowane do rodziców

Zadania skierowane do rodziców	Formy realizacji
<ul style="list-style-type: none"> Informowanie o: pracy szkoły i jej regulaminach, funkcjonowaniu dziecka w szkole 	<ul style="list-style-type: none"> Zapoznanie z dokumentacją szkoły (Statut Szkoły, WSO, Szkolny Program Profilaktyki Program Wychowawczy). Wskazanie źródeł informacji o szkole – strona internetowa, biblioteka. Informowanie o wynikach w nauce i zachowaniu. Rozmowy telefoniczne z rodzicami.
<ul style="list-style-type: none"> Włączanie rodziców do pracy na rzecz szkoły 	<ul style="list-style-type: none"> Spotkania z wychowawcami (indywidualne i grupowe).

	<ul style="list-style-type: none"> • Pomoc rodziców przy organizacji imprez klasowych i szkolnych. • Angażowanie rodziców do współtworzenia dokumentów regulujących pracę szkoły • Angażowanie rodziców do wykonywania działań użytecznych na rzecz szkoły • Aktywizowanie rodziców do udziału w zebraniach (zwłaszcza w ZSZ nr 1)
<ul style="list-style-type: none"> • Doskonalenie wiedzy i umiejętności z zakresu wychowania i profilaktyki 	<ul style="list-style-type: none"> • Spotkania z pracownikami instytucji działających na rzecz dzieci i rodzin. • Zajęcia, warsztaty zgodnie z zapotrzebowaniem. • Indywidualne spotkania z wychowawcą, pedagogiem, dyrektorem szkoły. • Zorganizowanie spotkania ze specjalistą w celu pedagogizacji dotyczącej radzenia sobie z wychowaniem współczesnej młodzieży w szkole i w domu

Działania profilaktyczne/zadania skierowane do nauczycieli RCEZ

1. Stałe doskonalenie umiejętności wychowawczych.
2. Propagowanie kursów i szkoleń z zakresu profilaktyki.
3. Spotkania RP z pracownikami instytucji działających na rzecz dzieci.
4. Wspieranie nauczycieli w pracy wychowawczo – profilaktycznej.

VII. Działania szkoły w zakresie profilaktyki drugiego stopnia (2°)

Profilaktyka drugiego stopnia to działania wczesnej interwencji mające na celu ujawnienie osób lub grup o najwyższym ryzyku dysfunkcyjności oraz pomaganiu im w redukcji tego ryzyka. To profesjonalna odpowiedź na konkretne trudności, zagrożenia i problemy.

Do grupy "wysokiego ryzyka" zaliczamy osoby, które:

- żyją w złych warunkach ekonomicznych,
- wychowywane są w rodzinach patologicznych,
- doświadczyły przemocy fizycznej i psychicznej,
- doświadczyły przez dłuższy czas bólu fizycznego (choroby, urazy) oraz u których pojawiły się w zachowaniu już takie objawy, jak:

-wagary / porzucenie szkoły

-zachowania agresywne, posługiwanie się wulgaryzmami

-defekty w zakresie możliwości intelektualnych

-dysfunkcyjność w zakresie psychicznym

-podejmowały próby samobójcze

-utrzymują kontakty z rówieśnikami odurzającymi się lub z grupami,

w których normą są zachowania dysfunkcyjne

-mają za sobą próby ze środkami odurzającymi

-podjęły zbyt wcześnie inicjację seksualną.

W przypadku stwierdzenia zachowań nagannych (na podstawie rozmowy z wychowawcą, uczniem) pedagog lub dyrektor szkoły podejmują działania zmierzające do zminimalizowania ich skutków, przewyższania zachowań destrukcyjnych i obniżenia prawdopodobieństwa wystąpienia ich w przyszłości (tzw. profilaktyka objawowa). Są to:

- działania interwencyjne (kierowanie do specjalistycznych poradni, lekarzy, na zajęcia grup terapeutycznych)
- namowa
- nakaz
- zakaz
- kara statutowa - ma powstrzymać zachowanie sprzeczne z normami regulaminowymi i wpłynąć na poprawę postępowania ucznia naruszającego te normy
- przegrupowanie indywidualne i zbiorowe (chodzi o rozbitcie grupy nieformalnej np. zmiana klasy, szkoły).

Wczesna interwencja.

W ramach wczesnej interwencji bezpośrednie działania prowadzi:

- pedagog szkolny (indywidualne rozmowy, współpraca z rodziną, z wychowawcą klasy, kierowanie do specjalistycznych poradni)
- grupa rówieśnicza (pomoc w nauce, wsparcie itp.)
- profesjonaliści (pracownicy instytucji działających na rzecz dzieci i rodziny):
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
- Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii
- Poradnia Zdrowia Psychicznego
- Sąd Rejonowy III Wydział Rodzinny i Nieletnich.

VIII. Działania szkoły w zakresie rozwijania czynników chroniących

W RCEZ szczególny nacisk kładzie się na wcześniejsze zapobieganie czynnikom destrukcyjnym w myśl hasła *Lepiej i łatwiej oraz taniej zapobiegać niż leczyć*, dlatego bardzo duży nacisk kładzie się na rozwijanie czynników chroniących.

Należą do nich:

- Silna więź rodzinna.
- Zainteresowanie nauką szkolną (określenie celów życiowych, wykorzystanie czasu wolnego, profilaktyka uzależnień).
- Wiara w wartości społeczne, normy i prawo (wskazanie wartości życia społecznego, stosowanie i przestrzeganie prawa i norm społecznych, wskazanie sensu życia, właściwych zachowań, dbałości o siebie, kolegów).
- Przynależność do konstruktywnych grup rówieśniczych (wskazanie właściwych sposobów spędzania czasu wolnego, właściwe relacje rówieśnicze, praca na rzecz innych).
- Pomoc materialna (zapobieganie problemom ekonomicznym, biedzie).
- Pomoc w nauce (likwidacja źródeł stresu).

IX. Realizatorzy działań profilaktycznych

Dyrektor:

1. Zapewnia pomoc nauczycielom w realizacji zadań i ich doskonaleniu zawodowym z zakresu profilaktyki
2. Sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne,
3. Zapewnia właściwe warunki przeciwpożarowe oraz bezpieczeństwa i higieny pracy zgodnie z obowiązującymi przepisami,
4. Inicjuje i monitoruje pracę nauczycieli, pedagoga szkolnego w zakresie profilaktyki
5. Wyznacza odpowiedzialne osoby/grupy osób za realizację działań profilaktycznych;
6. Współpracuje z instytucjami lokalnymi wspomagającymi działania szkoły;
7. Współpracuje z Radą Rodziców przy realizacji szkolnego programu profilaktyki.
8. Organizuje pomoc psychologiczną – pedagogiczną na podstawie odrębnych przepisów.

Rada Pedagogiczna

1. Określa zadania w zakresie profilaktyki
2. Określa zapotrzebowanie na realizację programów profilaktycznych;
3. Opiniuje i zatwierdza Szkolne Programy Profilaktyki;
4. Dokonuje analizy działalności profilaktycznej.

Nauczyciel/Wychowawca

1. Doskonalą swoje umiejętności i podnosi kwalifikacje w zakresie działań profilaktycznych;
2. Jest wzorem konstruktywnych zachowań;
3. Rozpoznaje trudności ucznia;
4. Diagnostuje oczekiwania ucznia w zakresie profilaktyki;
5. Realizuje plan działań profilaktycznych;
6. Integruje zespół klasowy;
7. Dbą o poczucie bezpieczeństwa i akceptację ucznia w klasie; szkole
8. Wspiera rodziców w działaniach wychowawczych;
9. Współpracuje z innymi nauczycielami, pedagogiem szkolnym w realizacji zadań profilaktycznych;
10. Zna bardzo dobrze szkolny program profilaktyki i uwzględniają go w swoich planach dydaktycznych, planach wychowawcy klasy.
11. Zapoznaje uczniów i rodziców z zamierzeniami profilaktycznymi na dany rok.
12. Uczestniczy w radach szkoleniowych dotyczących zagrożeń młodzieży.
13. Obserwuje swoich uczniów i reaguje na pierwsze niepokojące objawy.
14. Zna środowisko rodzinne uczniów.
15. Utrzymuje stały kontakt z rodzicami, pedagogiem i informuje ich o wynikach nauce i sytuacji wychowawczej (palenie, picie, agresywne zachowanie, wagary, oceny niedostateczne).
16. Działa zgodnie z Kodeksem Praw Ucznia, z Konwencją o Prawach Dziecka.

Pedagog szkolny

1. Rozpoznaje warunki rodzinne, zdrowotne, materialne i psychologiczne uczniów,
2. Prowadzi sprawy z zakresu pomocy materialnej dla uczniów,
3. Kieruje uczniów na badania specjalistyczne,

4. Inspiruje oraz przeprowadza inne, niż wymienione w przepisach poprzedzających, formy działania o charakterze profilaktycznym, socjalizacyjnym i resocjalizacyjnym,
5. Udziela rodzicom porad ułatwiających rozwiązanie przez nich trudności w wychowaniu własnych dzieci,
6. Udziela pomocy wychowawcom i pozostałym nauczycielom w ich pracy z uczniami,
7. Prowadzi badania i działania diagnostyczne dotyczące poszczególnych uczniów, w tym diagnozuje indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizycznych, a także wspieranie mocnych stron uczniów,
8. Minimalizuje skutki zaburzeń rozwojowych, zapobiega zaburzeniom zachowania oraz realizuje różne formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej w środowisku szkolnym i pozaszkolnym poszczególnych uczniów,
9. Współdziała z odpowiednimi placówkami oświatowymi, sądowymi, policją, z innymi podmiotami.
10. Informuje Radę Pedagogiczną o sytuacji wychowawczej w szkole i zagrożeniach oraz problemach młodzieży.
11. Prowadzi szkolenia Rady Pedagogicznej na temat uzależnień, profilaktyki, zagrożeń,
12. Zaprasza ekspertów spoza szkoły na zajęcia, spotkania i warsztaty.
13. Dbą o promocję zdrowego życia, alternatywne formy spędzania czasu wolnego(wolontariat, gazetki, konkursy).
14. Jest liderem w zakresie profilaktyki w szkole.

Pielegniarka szkolna

1. Dbą o propagowanie zdrowego trybu życia;
2. Współpracuje z Radą Pedagogiczną w zakresie działań profilaktycznych;
3. Współpracuje z rodzicami w zakresie profilaktyki;
4. Obejmuje opieką uczniów z problemami zdrowotnymi;

Rodzice

1. Uczestniczą we wszystkich spotkaniach organizowanych przez szkołę.
2. Reagują na każde zaproszenie do szkoły.
3. Współpracują w tworzeniu programu profilaktyki szkoły
4. Korzystają z pomocy i wsparcia Rady Pedagogicznej i szkolnej służby zdrowia w zakresie profilaktyki;
5. Opiniują i zatwierdzają Szkolny Program Profilaktyki.
6. Zdobywają wiedzę na temat potrzeb dzieci, zagrożeń wieku dojrzewania i sposobów przeciwdziałania im.
7. Dostarczają wzorów konstruktywnego stylu życia dzieciom.
8. Uczestniczą w pedagogizacji i programach profilaktycznych skierowanych do rodziców.
9. Włączają się aktywnie w życie szkoły.

Instytucje wspierające szkołę w działaniach wychowawczych i profilaktycznych

Nazwa instytucji	Telefon	Formy współpracy
Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna ul. 3 Maja 16 21-100 Lubartów	81 855 22 68	badania specjalistyczne terapia indywidualna terapia rodzinna poradnictwo grupy wsparcia konsultacje logopedyczne i psychologiczne
Policyjny Telefon Zaufania	801801997	przekazywanie i uzyskiwanie informacji na temat odpowiedzialności młodzieży, postępowań policji zgłaszanie przestępstw
Komenda Powiatowa Policji ul. Lubelska 57 21-100 Lubartów	997 81 855-20-31 81 855-20-32 81 855-20-33 0818526211	monitoring terenu wokół szkoły spotkania z Radą Pedagogiczną, uczniami, rodzicami profilaktyka uzależnień Dyżurka
Stowarzyszenie Alwernia Franciszkańskie Dzieło Promocji Młodzieży i Rodziny ul. Lubelska 52 21-100 Lubartów	506 183 304	<u>pomoc psychologiczną</u> w następujących sytuacjach: niepokoju, lęku, przygnębienia, depresji kryzysów i konfliktów w relacjach rodzinnych, partnerskich, poczuciu osamotnienia, utraty sensu życia w sytuacjach straty, żałoby, w sytuacjach długotrwałego stresu, kłopotów wychowawczych dzieci i młodzieży, doświadczania przemocy i nadużyć. <u>poradnictwo pedagogiczne:</u> prawidłowym wyborze zawodu i dalszego kierunku kształcenia, udziela rodzicom porad ułatwiających rozwiązanie przez nich trudności wychowawczych, udziela pomocy wychowawcom oraz innym nauczycielom w ich pracy z uczniami sprawiającymi problemy wychowawcze, kieruje na zajęcia terapeutyczne, przeciwdziała różnym skrajnym formom niedostosowania społecznego młodzieży, <u>konsultacje z socjologiem</u> <u>poradnictwo prawne-prawo pracy</u> <u>ANON-nadzieja dla krewnych i przyjaciół i alkoholowych</u>
Przychodnia Zdrowia Psychicznego SPZOZ w Lubartowie Poradnia terapii uzależnień od alkoholu Poradnia zdrowia	81 748 69 36 818552007 818552006	rozwiązywanie problemów dotyczących zdrowia psychicznego, np. stres, anoreksja, bulimia, uzależnienie

psychicznego dla dorosłych		
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ul. Szaniawskiego 62 21-100 Lubartów	81 854 33 29	wspieranie rodziny w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, rodziny zastępcze, pomoc niepełnosprawnym, pomoc materialna rodzinom
Poradnia Profilaktyki i Terapii MONAR Lublin ul. Hutnicza 10B	81 745 10 10	poradnictwo konsultacje w zakresie uzależnień
Stowarzyszenie Agape Lublin ul. Bernardyńska 5 Fila Lubartów Lisów 2D	81 534 38 87	poradnictwo konsultacje w zakresie uzależnień
Poradnia Leczenia Uzależnień Lublin, ul. Karłowicza 1	81 532 29 79	punkt konsultacyjny, poradnictwo psychologiczne, skierowanie do ośrodków, działania informacyjne szkolenia młodzieżowych liderów promocji zdrowia
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. 3-go Maja 24A, 21-100 Lubartów	81 855-44-50 fax 81 855-45-47	pomoc w zakresie ekonomicznym, socjalnym pomoc psychologiczna
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubartowie ul Lubelska 18A	818552013	pomoc w zakresie ekonomicznym, socjalnym pomoc psychologiczna
Ośrodek Pomocy Społecznej w Abramowie ul 22 lipca 2	818525036	pomoc w zakresie ekonomicznym, socjalnym pomoc psychologiczna
Ośrodek Pomocy Społecznej w Firleju Ul Rynek 1	818575539	pomoc w zakresie ekonomicznym, socjalnym pomoc psychologiczna
Ośrodek Pomocy Społecznej Jeziorzanach ul. Rynek 22	81818578103	pomoc w zakresie ekonomicznym, socjalnym pomoc psychologiczna
Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamionce Ul Lubartowska 1	818527034	pomoc w zakresie ekonomicznym, socjalnym pomoc psychologiczna
Ośrodek Pomocy Społecznej w Kocku ul. Jana Pawła II 29	818591256	pomoc w zakresie ekonomicznym, socjalnym pomoc psychologiczna
Ośrodek Pomocy Społecznej w Michowie ul. Tysiąclecia 2	818566001	pomoc w zakresie ekonomicznym, socjalnym pomoc psychologiczna
Ośrodek Pomocy Społecznej w Niedźwiadzie Niedźwiada Kolonia 42A	818512220	pomoc w zakresie ekonomicznym, socjalnym pomoc psychologiczna
Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowie Lubelskim ul Partyzantów	818520529	pomoc w zakresie ekonomicznym, socjalnym pomoc psychologiczna

14		
Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrówku 36	818562020	pomoc w zakresie ekonomicznym, socjalnym pomoc psychologiczna
Ośrodek Pomocy Społecznej w Sernikach 1A	818555164	pomoc w zakresie ekonomicznym, socjalnym pomoc psychologiczna
Ośrodek Pomocy Społecznej w Uścimowie	8185233032	pomoc w zakresie ekonomicznym, socjalnym pomoc psychologiczna
Świetlica Środowiskowa dla Dzieci z Rodzin Dysfunkcyjnych działająca przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej ul. 3-go Maja 24a, 21-100 Lubartów	81 855 44 50 505 96 12 09	Poradnictwo, zajęcia dla dzieci i młodzieży wspieranie rodziny w zadaniach wychowawczych
Polski Czerwony Krzyż ul. Mickiewicza 8, 21-100 Lubartów	81 855-29-52	Upowszechnianie międzynarodowego prawa humanitarnego; Prowadzenie Krajowego Biura Informacji i Poszukiwań; Promocja honorowego krwiodawstwa; Niesienie pomocy ofiarom klęsk żywiołowych i katastrof w kraju i za granicą; Opieka i pomoc socjalna; Promocja właściwych zachowań zdrowotnych i ekologicznych; Szkolenia z zakresu udzielania pierwszej pomocy zgodne ze standardami UE; Działalność edukacyjna wśród dzieci i młodzieży, wolontariat;
Powiatowy Zespół d/s Orzekania o Niepełnosprawności ul. 3-go Maja 16, 21-100 Lubartów	81 854-68-23	orzecznictwo, pomoc osobom niepełnosprawnym, pomoc prawna
ZUS Lubartów ul Lipowa 6	818554340	Orzecznictwo rentowe i pozarentowe
KRUS ul Lipowa 2a KRUS Kock ul Aptečna 4	818554075 818591474	Orzecznictwo rentowe i pozarentowe
Środowiskowy Dom Samopomocy ul Lubelska 119 Jamy 29 Ostrów Lubelski	818542583 818520030	Powiatowy Ośrodek wsparcia
Dom Pomocy Społecznej W Ostrowie Lubelskim ul Unicka 7	818521421	
Punkt Konsultacyjno - Informacyjny dla Rodzin z Problemem Alkoholowym Przeciwdziałania	czwartki od 16:00 wtorki od 16:00-21:00	pomoc osobom uzależnionym od alkoholu psychoterapia i konsultacje diagnostyczne dla dorosłych i młodzieży terapia indywidualna, terapia rodzinna,

Przemocy w Rodzinie ul. 3-go Maja 24a, 21-100 Lubartów	818554627	poradnictwo, pomoc osobom uzależnionym od alkoholu psychoterapia i konsultacje diagnostyczne dla dorosłych i młodzieży
Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 21-100 Lubartów ul. J. Pawła II	81 855 44 50	działania profilaktyczne wnioski na leczenie odwykowe
Lubelska Fundacja Rozwoju 21-100 Lubartów ul. Cmentarna 10	81 855 14 20	Poradnictwo zawodowe: indywidualne i grupowe, Szkolenia, projekty
Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych SIL 21-100 Lubartów, ul. Szaniawskiego 62	81 854 19 40	Pomoc dziecku krzywdzonemu w rodzinie (zajęcia terapeutyczne i porady prawne) Integracja społeczna
Sąd Rejonowy w Lubartowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich ul. Lubelska 57	81 852 68 24	Pomoc rodzicom w pełnieniu funkcji opiekuna wychowawcy, interwencje, środki zaradcze,
Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej 21-100 Lubartów, ul. Lubelska 57	81 852 68 44	Wspieranie rodziny w zadaniach wychowawczych pomoc kuratora rodzinnego/pedagoga, resocjalizacja
Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska linia”	801120002	Pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie, wsparcie psychologiczne, prawne interwencje w odpowiednich instytucjach
Centrum Interwencji Kryzysowej Lublin, ul. Szewska 1 Całodobowy telefon zaufania	81 534 81 41 81 534 60 60	Poradnictwo specjalistyczne, pomoc interwencyjna, działalność edukacyjna i szkoleniowa

X. Ewaluacja programu

Cel ewaluacji:

- kontrola realizacji programu
- rozwój wiedzy o programie
- rozwiązywanie problemów powstających w czasie realizacji.

Ocenie poddawane są następujące elementy:

- realizacja zaleceń zawartych w orzeczeniach Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej oraz innych poradni specjalistycznych;
- realizacja programów profilaktycznych;
- realizacja problematyki profilaktycznej zawartej w planach pracy wychowawców klas;
- występowanie czynników, rodzajów i przyczyn zachowań ryzykownych;
- występowanie czynników chroniących;

- funkcjonowanie pomocy pedagogicznej;
- udział nauczycieli w formach szkolenia i doskonalenia zawodowego w zakresie profilaktyki;
- formy współpracy z rodzicami.
- dokumentacja potwierdzająca realizację Szkolnego Programu Profilaktyki

Informacje niezbędne do ewaluacji będą uzyskiwane poprzez:

- Bezpośrednią rozmowę z uczniami i rodzicami;
- Prowadzenie wnikliwej obserwacji uczniów;
- Analizę dokumentacji szkolnej (dzienniki lekcyjne, plany pracy, protokoły, sprawozdania, notatki, opinie);
- Ankietowanie uczniów, rodziców i nauczycieli;
- Analizę wyników przeprowadzonych ankiet;
- Wymianę spostrzeżeń i uwag podczas posiedzeń Zespołu Wychowawczego.

Ewaluacja dzieli się na:

- kształcącą - skupiającą się na poprawie i wzmocnieniu programu nie tylko w fazie początkowej, ale w każdym momencie jego realizacji. Ma ona odpowiedzieć na pytanie czy należy dokonać bieżących korekt określonych części programu?
Informacji dostarczają tu obserwacje, ankiety, wywiady, rozmowy indywidualne.
- podsumowującą - prowadzona jest przez wyznaczone przez dyrektora grupy osób tworzących zespół.

Przygotowuje on:

- obszary, które podlegać będą ewaluacji,
- narzędzia gromadzenia poszczególnych informacji,
- analizę zebranych informacji,
- ustala kierunki dalszego działania,
- informuje o wynikach ewaluacji.

Ewaluacja podsumowująca ma dać odpowiedź na pytania:

- czy program powinien być kontynuowany?
- czy jest efektywny, wartościowy, czy pozwolił osiągnąć wyniki zgodne z oczekiwaniami?
- czy schemat programu był wszechstronny?
- czy nauczyciele potrafili wykorzystać wszystkie zgromadzone w nim materiały?
- czy działania były jednoznaczne i właściwie dobrane, itp.

O wynikach ewaluacji zostaną poinformowani wszyscy pracownicy szkoły, rodzice i uczniowie.

